

hvad det er, de troe, der maa stilles anderledes, og dersom de ikke forlange Forandring, saa lad den blive staaende. Den Tanke, der ligger paa Bunden af mine Forslag, er den samme, som jeg fremsførte under Sagens forrige Behandling, nemlig at vi her i denne Forsamling ved vor Fremførd skulle vise, at der af Forsatningen af 5te Juni 1849 kan fremgaae en Repræsentation, som til enhver given Tid rolig og sindig veed at bære, hvad der maa høres, og at skaffe Ro, Hengivenhed og Trofasthed i Landet. Ingen Regjering griber da igjennem i det Dieblit, en saa besværlig Overgang skal stee, eller forandrer en Tøddel deri. Naar Regjeringen har den Overtydning, at den med Rigsdagen efter Grundloven af 5te Juni kan regjere rolig, besindig og fremadskridende, uden at Repræsentationen bringer sig ind i Conflicter, som den ikke kan bære igjennem, vil den ikke vende tilbage til en Forsatning, som hidtil ikke har givet den gode Tjær at ligge paa. Forsatningen af 18de November er — dens Herlighed eller Uffeherlighed ufortalt — kun knyttet til Ulykker og Ulemper; den kan være aldeles uskyldig deri, men den kan ogsaa have nogen Skyld. Forsatningen af 5te Juni er derimod — og det er det, jeg betegner her — knyttet til vort lange, indenfor Kongerigets egne Grændser udviklede rolige Samsundsliv. Det er det, jeg ønsker at fastholde, og jeg troer ikke, at det, foreløbig idetmindste, kan holdes bedre fast end gjennem denne Forsatning. Naar jeg i dette Dieblit skal raade Hans Majestæt Kongen, og vi havde Fred, vilde jeg sige: Tag strax Grundloven af 5te Juni 1849, benyt den til hele Rigets Udvilling og Etyrelse, og først efter at dette er i Kraft, træd da frem med de Forandringer, som Du anseer for at være uødvendige. Det er min Mening, og det er ogsaa indeholdt i, hvad jeg her har foreslaaet. Den ærede Ordfører siger, at han vil have større Bestemthed, og at mit Endringsforslag i Henseende til Forsatningen er ubestemt affattet, at det ikke er klart; men han selv har ikke sagt: Giv os et Landssting af den Forsatning, eller et Folkething af den Forsatning, eller en væsentlig Deel af den eller den Forsatning; han har netop holdt dette, der er det

Allervigtigste, vort Frihedslivs Betegnelse gjennem Forsatningen, som svævende ved ikke at betegne en bestemt Forsatning. Jeg troer derfor, at det ærede Medlems Forslag i den Henseende ikke har noget Fortrin for mit; men jeg troer snarere, at mit er langt bestemtere end hans. I en Adresse kan man ikke faae fulkommen Klarhed og fuldstændig Bestemthed i Udtrykkene, dertil er den ikke egnet; dens Natur er mere at udtale Stemninger end politiske Villier, idet nemlig den absolute, fuldstændige og klare Villiestilfjendegivelse vil komme til at strande paa mange forskjellige Forhold, som man ikke har forudsæet, og istedetfor at Adressen angiver sig for at ville fremkalde Enighed, vil en Adresse, der er saaledes affattet, kun føre til Uenighed. — Den anden Gjenstand, som jeg har lagt Vægt paa at faae udstemt i alle tre Forslag, er den Sætning: „Enighed gjør stærk“; thi det forekommer mig, at der deri ligger en underlig Parodi paa vort hele forbigangne Liv og paa det nærværende. Denne Sætning er i sig selv en Trivialitet og kommer i Virkeligheden, naar den skal udføres, kun til at betyde Undertrykkelse. Man kunde gjerne sige, at Uenighed meer end een Gang har gjort klog og derfor langt mere stærk end den Enighed, som syntes at være tilstede; men den Enighed, som til forskjellige Tider i Verdenslivet har gjort stærk, har kun været tilstede, naar et stort Geni greb igjennem og ikke taalte nogen Modsigelse. Et saadant kan man ikke finde her, men derimod kan et stort Tal gribe til og sige: „Gjør, som vi ville, saa er der Enighed“; men det er den allerfarligste Art af Undertrykkelse, og den Art Enighed troer jeg ikke, vi bør nedbede over os. Vi sige, som sagt, Intet med denne Sætning, der er en saadan, som glider med overalt. Jeg har næsten albrig seet nogen Beretning om et Gilde paa Landet, uden at En eller Anden er staaet op og har udbragt et Glas for Enigheden, som gjør stærk; der har været Enighed ved Glasset, men derfor kan der godt Dagen efter være ligesaa megen Uenighed, som der var iforveien. Det er af den Art Sætninger, som jeg troer, at det, om ikke for Andet saa paa den gode Smags Vegne, er bedre at lade blive udenfor. — Jeg har nu gjort Rede for min Betragtning. Jeg